ENDESE

پرۆژەی نامە ئاکادیمییەکان

دوالیزمی دژیەك لە هۆنراوە لیریکییەکانی مەولانای ڕۆمی و مەولەوی تاوەگۆزیدا

لهۆن قادر عەبدولڕەحمان

دوالیزمی دژیەك لە هۆنراوە لیریكییەكانی
مەولانای ڕۆمی و مەولەوی تاوەگۆزی دا

دوالیزمی دژیەك لە هۆنراوە لیریكییەكانی مەولانای ڕۆمی و مەولەوی تاوەگۆزی دا

لهۆن قادر عەبدولڕحمان

ENDESE
ئەندێشە بۆ چاپ و بڵاوكردنەوە

ناوەندی ڕۆشنبیریی و هونەریی ئەندێشە
بەڕێوەبەری چاپ و بڵاوکردنەوە: دانا مەلا حەسەن
بەڕێوەبەری هونەری: باسم ڕەسام

ENDESE

ناوی کتێب: دوالیزمی دژیەک لە هۆنراوە لیریکییەکانی مەولانای ڕۆمی و مەولەوی تاوەگۆزیدا
ناوی نووسەر: لهۆن قادر عەبدولڕەحمان
بابەت: لێکۆڵینەوە
نۆبەتی چاپ: یەکەم ٢٠١٤
چاپخانە: رجایی/ تاران
تیراژ: (١٠٠٠) دانە
نرخ: (٨٠٠٠) دینار
ژمارەی سپاردن: لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان ژمارە (١٥٤٨)ی ساڵی (٢٠١٤)ی پێدراوە.

ISBN: 978-1-63068-989-6

ناوەندی ڕۆشنبیریی و هونەریی ئەندێشە/ ئەندێشە بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە
سلێمانی-شەقامی مەولەوی-تەلاری سیروانی نوێ-نهۆمی چوارەم
www.endeshe.org ● andesha.library@yahoo.com
http//www.facebook.com/Andeshacenter
07501026400

پێشکەشە بە

ڕۆحـی سـەرجەم ئەو عـارفە گەورانەی بە سـووتانی خۆیـان ژیانیـان ڕاڤەکرد، لە دڵی تاریکییدا چرای ڕووناکییان هەڵکرد... پێشکەشـە بە ڕۆحـی مەولانـا ، مەولەوی و هەمـوو ئەو بەڕێـزانەی وەک مامۆسـتا قەرزاریـانم، بەتـایبەتی مامۆسـتا و سەرپەرشـتیاری ئەم نـامەی ماسـتەرەم، زۆر بەڕێز (د. ئەنـوەر قـادر) کە بەڕاسـتی بـۆ مـن بـووە دەروازەی ژیانێکی نوێ.

سوپاس و پێزانین

○ سوپاس و ڕێزی تایبەتیم بۆ بەڕێز پرۆفیسۆری یاریدەدەر د.ئەنوەر قادر محەمەد، کە ئەرکی سەرپەرشتی ئەم نامەیەی گرتە ئەستۆو لەگەڵم ماندوو بوو.

○ سوپاس و پێزانینم بۆ بەڕێز پرۆفیسۆری یاریدەدەر د.دڵشاد عەلی محەمەد، سەرۆکی لیژنەی خوێندنی باڵا.

○ سوپاس و ئەمەك و پێزانینی زۆرم بۆ سەرۆکی بەشی کوردی و هەموو ئەو مامۆستا بەڕێزانەی، کە لە بەکالۆریۆس و ماستەریش دا وانەیان پێگوتووم و ماندووبوون لەگەڵم.

○ سوپاس و پێزانینی زۆرم بۆ کارمەندانی کتێبخانەی ناوەندی زانکۆو کتێبخانەی کۆلیژی زمانو کتێبخانەی گشتی سلێمانی، کە دڵسۆزانە یارمەتیدەرم بوون.

○ سوپاس بۆ هەموو ئەوانەی بەشێوەیەك لە شێوەکان یارمەتیدەرم بوون.

○ ڕێزو پێزانینم بۆ خانەوادەکەم، کە بەگشتی هاندەرو هاوکارم بوون.

پێڕست

پێشەکی ١٣

بەشی یەکەم: دوالیزمی دژیەك لە بابەتە جیاوازەکانی مەعریفەدا..... ١٩

١-١/ ناساندنێکی زمانەوانی و فەرهەنگی دوالیزمی دژیەك..... ٢١

١-١-١/ پەیوەندی نێوان (تضاد) و (تناقض)..... ٢٥

١-٢/ دوالیزمی دژیەك و تیۆلۆجیا..... ٢٩

١-٢-١/ دوانەیی و دوو جەمسەری - بیروباوەڕی (تاو) وەك نموونە..... ٣٣

١-٢-٢/ دوالیزمی دژیەك لە دیارترین ئایینەکانی هیند دا..... ٣٦

١-٢-٢-أ/ ئایینی ڤیدا (Veda)..... ٣٦

١-٢-٢-ب/ ئایینی براهما (Brahmanisme)..... ٤٧

١-٢-٢-ج/ ئایینی هندۆس..... ٣٨

١-٢-٢-د/ ئایینی بودا..... ٣٨

١-٢-٣/ دوالیزمی دژیەك لە دیارترین ئایینەکانی ئێران دا..... ٣٩

١-٢-٣-أ/ ئایینی میترا..... ٣٩

١-٢-٣-ب/ ئایینی زەردەشتی..... ٤٠

١-٢-٣-ج..... ٤٥

١-٢-٣-د/ ئایینی مانی..... ٤٥

١-٢-٣-ه/ ئایینی مەزدەك..... ٤٧

١-٢-٤/ دوالیزمی دژیەك لە ئایینی کۆنی میسری دا..... ٤٧
١-٢-٥/ نموونەیەك لە ئایینەکانی کیشوەری ئەمریکا..... ٤٩
١-٢-٦/ ئایینی ئێزیدی و دوالیزمی دژیەك..... ٤٩
١-٢-٧/ ئایینەکانی یەکتاپەرستی و دوالیزمی دژیەك..... ٥١
١-٢-٧-أ/ ئیبلیس، یاخود شەیتان..... ٥١
١-٢-٧-ب/ چاکە و خراپە، نموونەیەکی هاوبەش لە دوالیزمی دژیەك..... ٥٣
١-٢-٧-ج/ دوالیزمی دژیەك لە ئایینی یەهودی دا..... ٥٤
١-٢-٧-د/ عیرفانی یەهودی..... ٥٧
١-٢-٧-ه/ دوالیزمی دژیەك لە ئایینی مەسیحی دا..... ٥٩
١-٢-٧-و/ عیرفانی مەسیحی..... ٦١
١-٢-٨/ دوالیزمی دژیەك لە ئایینی ئیسلام دا ٦٣
١-٢-٨-أ/ (الباطنیة) دەروونگەراکان..... ٦٨
١-٢-٨-ب/ عیرفان و تەسەوفی ئیسلامی..... ٧١
١-٣/ دوالیزمی دژیەك لە فەلسەفە و لۆژیکدا..... ٧٨
١-٣-١/ دوالیزمی دژیەك لای هەندێ لە فەیلەسوفەکانی پێش (سۆکرات) دا (زەینونی ئەیلی، هیرۆقلیدس، سۆفستائییەکان، فیساگۆرسەکان، ئەفلوتین)..... ٨١
١-٣-٢/ سۆکرات و هەندێ لە فەیلەسوفە کلاسیکەکانی مێژووی فەلسەفە و بابەتی دوالیزمی دژیەك: (سۆکرات، ئەفلاتون، ئەرەستۆ)..... ٨٥
١-٣-٣/ میتافیزیك..... ٨٩
١-٣-٤/ دوالیزمی دژیەك لای هەندێك لە فەیلەسوفەکانی مۆدێرنە: (کانت، هیگڵ)..... ٩٠

١-٣-٥/ دیالکتیك و دوالیزمی دژیەك لای هیگڵ..... ٩٣
١-٣-٦/ مارکسیزم..... ٩٥
١-٣-٧/ دوالیزمی دژیەك لای هەندێك لە فەیلەسوفەکانی ئیسلام..... ٩٨
١-٣-٧-أ/ فەلسەفەی ئیشراق..... ٩٩
١-٣-٧-ب/ ڕەوشی (متكلمین..... ١٠٠
١-٣-٧-ج/ اخوان الصفا..... ١٠١
١-٣-٧-د/ هەندێك لە فەیلەسوفەکانی ترادسیۆنی ئیسلامی (کندی، ئیبن سینا، مەلا صەدرا، غەزالی، فارابی، ئیبن روشد، ئیبن خەلدون)..... ١٠٢
١-٤/ دوالیزمی دژیەك لە ئەدەبدا بەگشتیو لە ئەدەبی عیرفانیدا بەتایبەتی..... ١٠٦
١-٤-١/ بەهای ئەدەبی دوالیزمی دژیەك..... ١٠٦
١-٤-٢/ ئەفسانە..... ١١٠
١-٤-٣/ دوالیزمی دژیەك لە ڕەوانبێژی عەرەبیدا: (سەعدەدین تەفتازانی، ئەحمەد هاشمی)..... ١١٣
١-٤-٤/ دوالیزمی دژیەك لە ئەدەبی هاوچەرخدا (دی سۆسێر، فۆرمالیستەکان، بونیادگەراکان، ڕۆلان بارت و دەق)..... ١١٦
١-٤-٥/ دوالیزمی دژیەك و ئەدەبیاتی عیرفان و تەسەوف..... ١٢٩

بەشی دووەم: چۆنیەتی بەکارهێنانو کەوتنەوەی دوالیزمی دژیەك لە هۆنراوەکانی مەولانای ڕۆمی و مەولەوی تاوەگۆزی دا ١٣٩
٢-١/ دوالیزمی دژیەك بە شێوازی واتایی و دەربڕین ١٤٤

٢-١-أ/ ئەو گوزارشتە واتاییانەی، کە لە پێکهاتەی ڕووکاریاندا دژیەک بەدیدەکرێت ١٤٣
٢-١-أ-١/ دوالیزمی دژیەکی (ناوەڕۆکی) ١٤٤
٢-١-أ-٢/ دوالیزمی دژیەکی جوانناسی لەسەر بنەماکانی: (خواستن، لێکچواندن، وێنەی دوو ڕەهەندی (خواستن و لێکچواندن)، درکە، خوازە) ١٤٩
٢-١-أ-٢-٢/ ئەوجۆرەی دوالیزمی دژیەک، کە لەسەر بنەمای لایەنی هونەری جوانکاری (بدیع)ی واتاییە، لەسەر بنەمای: (فرەواتایی، ڕۆچوون) ١٦٢
٢-١-ب/ ئەو گوزارشتە واتاییانەی، کە لە پێکهاتەی ڕووکاریاندا دژیەک بەدیناکرێت ١٦٧
٢-١-ب-١/ دوالیزمی دژیەکی ناوەڕۆکی ١٦٧
٢-١-ب-٢/ دوالیزمی دژیەکی جوانناسی ١٧٢
٢-١-ب-٢-١/ ئەوجۆرە دوالیزمە دژیەکەی لەسەر بنەمای هونەری ڕوونبێژییە (خواستن، لێکچواندن، وێنەی دوو ڕەهەندی (خواستن و لێکچواندن)، درکە، خوازە) ١٧٢
٢-١-ب-٢-٢/ دوالیزمی دژیەک لەسەر بنەمای هونەری جوانکاری واتایی (فرەواتایی، ڕۆچوون) ١٨٣
٢-٢/ دوالیزمی دژیەک بە شێوازی لێکدراو، یاخود ڕۆنان ١٨٨
٢-٢-أ/ ئەو ڕۆنانەی، کە لە ڕووکاردا دژیەک بەدیدەکرێت ١٨٩
٢-٢-أ-١/ دوالیزمی دژیەکی ناوەڕۆکی ١٨٩
٢-٢-أ-٢/ دوالیزمی دژیەکی جوانناسی، لەسەر بنەمای: (خواستن، لێکچواندن، درکە، خوازە) ١٩٢

٢-٢-أ-٢-٢/ لەسەر بنەمای هونەری جوانكاری: (ڕۆچوون) ٢٠١
٢-٢-ب/ ئەو پێكهاتەو ڕۆنانەی لە پێكهاتەی ڕووكاریاندا دژیەك بەدیناكرێت ٢٠٣
٢-٢-ب-١/ دوالیزمی دژیەكی ناوەرۆكی ٢٠٣
٢-٢-ب-٢/ دوالیزمی دژیەكی جواناسی ٢٠٦
٢-٢-ب-٢-١/ لە جۆری ڕوونبێژی، لەسەر بنەماكانی: (خواستن، لێكچواندن، دركە، خوازە) ٢٠٦
٢-٢-ب-٢-٢/ لە جۆری جوانكاری: (فرەواتایی) ٢١٤

بەشی سێیەم: دوالیزمی دژیەكی شیعری مەولاناو مەولەوی لەڕوانگەی ئیستاتیكییەوە ٢١٩
٣-١/ ئیستاتیكا، پێناسە و بابەت و سروشتی ٢٢١
٣-١-أ/ پارادیگمی ڕەنگدانەوەی یەزدانی ٢٢٤
٣-١-ب/ بنەمای ئەزموونی ئیستاتیكیی لای مەولانای ڕۆمی و مەولەوی تاوەگۆزی ٢٢٧
٣-٢/ هۆكانی جوانی شیعر (پەیوەست بە دوالیزمی دژیەك) ٢٣٥
٣-٢-أ/ دوالیزمی دژیەك و سەرنجێكی ئیستاتیكیانە ٢٣٦
٣-٢-ب/ خەیاڵو ئەندێشە وەك كەرەسەیەكی ئیستاتیكیی لە دەربڕینی بابەتی دوالیزمی دژیەكدا ٢٥٥
٣-٣/ پارادۆكس، جوانترین جۆری دەربڕینی دوالیزمی دژیەك و بەرهەمی وێناو خەیاڵی ئیستاتیكیانە: (هەستئامێزی، پێچەوانەی باو، تەجرید، بزركاندن (شطح) ٢٦٧

٣-٤/ میوزیکی شیعری وەك ڕەهەندێکی ئیستاتیکیی دوالیزمی دژیەك ٢٨٣
٣-٥/ هۆکانی ڕەنگدانەوەی دوالیزمی دژیەك لە هۆنراوەکانی مەولانای ڕۆمی و مەولەوی تاوەگۆزی دا ٢٨٨

ئەنجام..... ٣٠٣
سەرچاوەکان..... ٣٠٧
پوختەی باسەکە بە زمانی عەرەبی..... ٣٢١
پوختەی باسەکە بە زمانی ئینگلیزی..... ٣٢٣

LIHON QADIR

Dualîzmî Dij Yek...

ISBN 978-1-63068-989-6

9 781630 689896

ENDÊSE

ئەندێشە بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە

٨٠٠٠ دینار